
IRAK YENİ DÖNEMDE EKONOMİSİNİ CANLANDIRMAK İSTİYOR

18.01.2019

TimeTürk (17 Ocak 2019)

Terör örgütü DAESH'in Haziran 2014'te başta Musul olmak üzere topraklarının yaklaşık üçte birini ele geçirdiği Irak, 3 yıl boyunca bir yandan örgütle mücadele ederken diğer yandan hem artan savaş giderleri hem de petrol fiyatlarındaki düşüşten kaynaklı ekonomik krizle başa çıkmaya çalıştı.

Irak güvenlik güçleri, DAESH'in ülkedeki tehdidini büyük oranda bertaraf edip bölgelerin hepsini örgütten temizledi. Buna müteakiben, ülke gelirinin yüzde 90'ını oluşturan petrolün fiyatlarındaki artış, Irak'ın kısmen de olsa mali açıdan nefes almasını sağladı.

DAESH'in temizlenmesi ve petrol fiyatlarındaki artışın yanı sıra ülkenin durumunu olumlu yönde etkileyen bir diğer faktör de seçimler sonrası kurulan yeni hükümet.

Göreve geldiği süre zarfında birçok ziyaret gerçekleştiren Irak Cumhurbaşkanı Berhem Salih'in özellikle komşu ülkelerle kurduğu temas dikkat çekici.

Bunun yanında bağımsız Şii siyasetçi yeni Irak Başbakanı Adil Abdulmehdi'nin de komşu ülkelerle mezhep veya etnik temelde değil "ortak ticari ilişkiler prensibi" üzerinde diyalogu güçlendirmeye çalışması, Irak'ın pozitif yönde değişmelere kapı araladığının göstergesi.

Bağdat yönetimi, yeni yılın başında 3 önemli komşusu; Türkiye, İran ve Ürdün ile ciddi görüşmeler gerçekleştirip üst düzey misafirler ağırladı.

Görüşmelerin ana gündem maddesi, Irak ekonomisinin yeniden canlandırılması, bunun için de çeşitli adımlarla ticaret hacminin ikiye katlanmasıydı.

Ankara ve Bağdat arasında "Yüksek Düzeyli İş birliği Konseyi" toplantısı

Irak Cumhurbaşkanı Berhem Salih, 3 Ocak'ta yeni yılın ilk resmi ziyaretini beraberindeki üst düzey heyetle Türkiye'ye yaptı.

Salih'i, Ankara'da kabul eden Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, ticaret hacminin artırılması, güvenlik tehditleri, Irak'ın su sorununun çözülmesiyle yeniden imarı gibi önemli meseleleri görüştü.

Erdoğan, Irak ile ticaret hacminin daha önce 16 milyar dolar gibi rekor bir rakama ulaştığını ancak bunun yeni dönemde 20 milyar dolara çıkarılabileceğine vurgu yaptı. Türk özel sektörünün kapasitesine değinen Erdoğan, Irak ekonomisinin büyük oranda canlandırılabilceği kararlılığını ortaya koydu.

Bunun yanında Irak'ın su yönetiminden doğan sıkıntısının giderilmesi için de Erdoğan, daha önce Orman ve Su İşleri Bakanı görevinde bulunmuş Prof. Veysel Eroğlu'yu "özel temsilci" olarak atadığını duyurdu.

Görevine hızlı başlayan Eroğlu, önceki gün Bağdat'a giderek Irak Su Kaynakları Bakanı Cemal Adili ile bir toplantı gerçekleştirdi.

Toplantının içeriği hakkında açıklama yapan Türkiye'nin Bağdat Büyükelçisi Fatih Yıldız, "Irak'ın sorunlarını Türkiye'nin de sorunları olarak gören anlayışımız çerçevesinde, su konusundaki sorunların aşılmasında komşumuzu yalnız bırakmayacağız." ifadelerini kullandı.

Yıldız, "Başta suyun yönetimi konularında olmak üzere iki ülkenin de menfaatlerini esas alan yapıcı yaklaşımlar ortaya koyacağız." dedi.

Türkiye ayrıca en son 15 Ekim 2009'da Bağdat'ta gerçekleştirilen Yüksek Düzeyli İş birliği Konseyi toplantısına yeniden devam ederek, güçlü ticari ilişkilere ivme kazandırmayı planlıyor.

Ürdün ile yeni petrol boru hattı

Irak'ın önemli komşuları arasında yer alan Ürdün'den de Bağdat'a son bir ay içinde üst düzey iki ziyaret gerçekleşti.

Ürdün Başbakanı Ömer er-Rezzaz'ın 29 Aralık'taki ziyaretinin ardından önceki gün de Ürdün Kralı 2. Abdullah, Irak'a geldi.

Kral Abdullah, 10 yıl aradan sonra ilk kez ziyaret ettiği Bağdat'ta Cumhurbaşkanı Salih ve Başbakan Abdulmehti ile ikili ekonomik ilişkilerin güçlendirilmesini ele aldı.

Ürdün Başbakanı Rezzaz ile Abdulmehti arasındaki görüşmede ise 170 kilometrelik ortak sınır hattında bulunan gümrük kapısı sayısının ikiye çıkarılması, Irak'ın önemli sorunları arasında yer alan elektriğin Amman'dan Bağdat'a ihraç edilmesi ve en önemlisi, Basra'dan Ürdün'deki Akabe Limanı'na ham petrol taşıyacak 1700 kilometrelik petrol boru hattı projesinin hayata geçirilmesi konuları masaya yatırıldı.

Her iki ülke, 2013'te Irak'ın güneyindeki petrol zengini Basra'daki ham petrolün boru hattıyla Ürdün'ün liman kenti Akabe'ye taşınması için bir boru hattının döşenmesinde mutabakat sağlamıştı. Ancak terör örgütü DAESH'in ortaya çıkması ve akabinde iki ülke arasındaki sınırın yaklaşık 2 yıl boyunca örgütün eline düşmesi nedeniyle proje rafa kaldırılmıştı.

Basra-Akabe Boru Hattı projesinin hayata geçirilmesi halinde Irak ham petrolünü kara yoluyla ihraç etme şansına ikinci defa kavuşmuş olacak. Irak, halihazırda sadece Türkiye üzerinden karadan ham petrol ihraç edebiliyor.

İran, Irak ile ticari hacmi iki katına çıkarmak istiyor

Irak bu hafta İran Dışışleri Bakanı Muhammed Cevad Zarif'i de ağırladı.

Zarif, beraberindeki iş adamı heyetiyle başkent Bağdat'tan başlamak üzere Erbil, Süleymaniye, Necef ve Kerbela'yı kapsayan 5 günlük bir ziyaret gerçekleştirdi.

İran Dışışleri Bakanı, Bağdat'ta yaptığı açıklamada, normal şartlarda ülke ziyaretlerinin 1 gün sürdüğünü ancak Irak'a verdikleri önem dolayısıyla burada 5 gün boyunca temaslarda bulunacağını söyledi.

Bağdat'ta düzenlenen ekonomi konferansında konuşan Zarif, "Irak ile ilişkilerimizde hiçbir sınır kabul etmiyoruz. Irak'a yönelik vizeyi kaldırmaya, sınır bölgelerinde sanayi şehirlerinin kurulmasına ve ticari iş birliğimizi artırmaya hazırız." dedi.

İranlı Bakan ayrıca Süleymaniye kentinde düzenlenen "İran-Irak Kürt Bölgesel Yönetimi Ortak Ticaret Konferansı"nda, Bağdat ve Tahran arasındaki ticaret hacminin 12 milyar dolar civarında olduğunu, bunu yeni dönemde 20 ile 30 milyar dolara çıkarmak istediklerini belirtti.

Suudi Arabistan'ın Irak'taki tarım yatırımı

DAEŞ'in ortadan kaldırılmasından sonra Irak ile ilişkilerini geliştirmek ve ekonomik anlamda yatırım yapmak arzusunu belirten komşu ülkeler arasında Suudi Arabistan da bulunuyor.

Bağdat ve Riyad arasındaki ilişkilerin güçlendirilmesi için Ekim 2017'de Suudi Arabistan-Irak Koordinasyon Konseyi kuruldu. Konsey, ekonominin güçlendirilmesine dayalı 16 noktada mutabakata vardı. Bu mutabakatların da şimdiye kadar 4'ü hayata geçirildi.

Hayata geçirilen mutabakatların en önemlisi kara sınır kapısının geçişlere açılması ve hava yollarının karşılıklı seferler başlatması oldu.

Riyad yönetimi yatırım konusunda bir adım daha atarak Suud topraklarından daha verimli olan Irak'ta 1 milyon hektarlık bir alanda büyük ve küçükbaş ile kümes hayvanları yetiştirme çiftlikleri kurma projesini hayata geçirmeyi planlıyor.

Irak Tarım Bakanlığı Sözcüsü Hamid Naif, yaptığı açıklamada, Suudi Arabistan da dahil olmak üzere bazı Arap ülkelerinin Irak'a yatırım yapmak istediğini teyit etti.

ABD'den Irak'ın enerji bağımsızlığına destek

Irak'ı sürpriz bir şekilde ziyaret eden üst düzey yetkililer arasında ABD Dışışleri Bakanı Mike Pompeo vardı. Pompeo, başkent Bağdat ve Erbil'e gerçekleştirdiği ziyarette, cumhurbaşkanı, başbakan ve mevkidaşıyla bir araya geldi.

Başbakan Abdulmehdi ile görüşmesinde Pompeo, Irak'ın özellikle İran'a olan enerji bağımlığının sona erdirilmesi için ülkenin enerji bağımsızlığına destek verdiklerini söyledi.

Bu bağlamda Irak'ın elektrik sıkıntısının giderilmesi için ABD'li enerji şirketlerinin ileriki süreçte artması öngörülüyor.

Irak Elektrik Bakanlığı, Kasım 2018'de, ülkedeki elektrik üretimini artırmak için ABD'li General Electric ile anlaşma imzalamıştı.

<https://www.timeturk.com/irak-yeni-donemde-ekonomisini-canlandirmak-istiyor/haber-1025701>

Kaynak/Source: